

★ קומנדו פלסטינאי

★ נבש את הבואינג

★ בדרכו לישראל

ארכיומים במיטוס

לפתוח את הדלת! ציחה. בלית-כריחה ניגשה יהודית אל מכשיר האלחוט. "קפטן" אמרה, "פתח את הדלת." אחד מאנשי-הצוות פתח את הדלת והתיישב בחזרה על מקומו, למראה האקדה. "שנה את כיוון הטיסה לאלג'יר!" הורה האישי — והצמיד את האקדה לעורפו של עודד אברבנאל.

★★★

מכריחים אותי לטות מן המס? לול! ההודעה נקלטה היטב ברימא. גם במיגדל-הפיקוח בלוד נקלטה ההודעה. כי מרגע ההמראה, שמרה לוד על קשר אל-חור טי עם טיסה 426.

מה פירוש מכריחים לטות? ולאן? אוזניים נצמדו למכשירי-האלחוט — ל"שוא" עברה שעה נוספת, עד ששוב נתן אברבנאל אות חיים. "נחתנו באלג'יר!" הרי די — ונדם. ראשי אל"על נועקו. השלטונות קיבלו את תוכן השרדים המדהימים. החלה התעצבות ראשונה: מה לעשות? הצעד הראשון היה להודיע למשפחות אנשי-הצוות. בשעה חמש לפנות בוקר יצא אחד הקברניטים של החברה במכונית, עבר מבית לבית, והודיע לנשות אנשי-הצוות ה"מנומנות": "יהיה איחור לבעלך."

היתה זו הודעה מתמיהה: האם לשם מסירת הודעה על סתם איחור שולחים קברניט? מדוע לא השתמשו בטלפון? רק אחרי הריכוך הפסיכולוגי הזה, סיפר להן הקברניט השליח את כל הפרטים הידועים לו.

★★★

לטונות אלג'יר שתקו. הם היו מרי כנים רק לאשר, כי אמנם נחת המטוס אצלם. כעבור כמה שעות אף שיחררו שמור נה מבין הנוסעים, אורחים איטלקיים, ש-

יונה ליכטמן, מהנדסיה טיים במטוס החטוף. הוא אב לזוג תאומים ולידה, מכהן גם כיו"ר ועד צוות-האוויר של חברת התעופה אל"על.

המהנדס

הוחזרו לרומא. השאר נשארו באלג'יר. בינתיים הודיעה חזית השיחרור הפלסטינית, כי אנשי-קומנדו שלה הם שהטיפו את המטוס ונוסעיו — כבני-ערובה. אם תשחרר ישראל את הפיזאיון שבידה, הסביר האירגון, ישיחרר המטוס ונוסעיו. אך ממשלת אלג'יריה ניכנעה לנהוגים של המדינות התרבותיות, הודיעה שהיא משחלת ררת את נוסעי המטוס, ומשאירה, בשלב זה, את הצוות הישראלי כארצה.

עונת התיירות אין איחור זה נחשב. בחלק האחורי של המטוס דאגו הדיילות, בהשגחתו של הדייל הראשי, לנוחיות הנוסעים: חילקו ארוחה קלה, נתנו שמיכות או כריות. הטיסה ניכנסה לשיגרה. בחלק הקדמי של המטוס ישבה, לבדה, הדיילת הבכירה יהודית אבנד. תפקידה ל"ספל בנוסעי המחלקה הראשונה. אך גם כאשר אין נוסעים במחלקה המיוחסת — כפי שהיה המיקרה במטיסה זו — נשארת היא בחלק הקדמי.

חלפה שעה מאז ההמראה. מטוס אל"על טס מעל לברנדיו, בדרכו לעבר כרתים — קפריסין — לוד. לפתע חלף גבר שחום על פני יהודית, וניגש אל דלת התא של הטייסים. הדלת היתה נעולה.

כי בדיוק השבוע יצאה הוראה ממחלקת המיבצעים של אל"על: בשעת טיסה חייבים הקברניטים לנעול את דלת התא שלהם — מבפנים. הסיבה: בדיונים פנימיים על בטיחות הטיסות, הגיעו ראשי החברה למסקנה, שאנשי אל"על עלולים לנסות להשתלט על מטוס ישראלי. בהוראה נאמר, כי רק על-פי בקשה באלחוט-הפנימי, מהדיילת האחראי, יפתח הקברניט את הדלת בשעת טיסה. משראה הגבר כי הדלת נעולה, פנה אל הדיילת. בידו החזיק אקדה. "תגידו להם

בזמן בכל נוסע ונוסע. על כן שם לב, כי ארבעה גברים שבאו יחד, אינם כיתר נוסעי אל"על. הם נראו לו, משוט מה, כערבים. הוא כבר התרגל לראות ערבים סטים ב"מטוסים אל"על לתלאיביב. מאז מלחמת-ששת הימים משתמשים תושבי עזה, או סטודנטים פלסטינאים, בקו האומי הישראלי. ליתר ביטחון, ללא כל סיבה רשמית, ביקש לראות את דרכונייהם. הארבעה הציגו את תעודותיהם: שניים נשאו דרכונים הודיים. שניים פאקיסטאניים. הכל נראה בסדר. הפקיד אמר תאנן יו, נתן להם את כרטיסי העלייה ל"מטוס, והם נכנסו לחזרה-ההמתנה.

★★★

"ביאינג" הבסוף, בעל הפסים ה"חוליים, התרומם בנסיעה חדה מן ה"מסלול. הוא יצא אמנם באיחור קל, אבל ב-

עודד אברבנאל

אולם אז נשקפה למטוס סכנה אחרת: ה"מיבצע שנסאר תלוי בזנבו בלם אורה בשעת הנחיתה, ואברבנאל נאלץ להנחית את ה"מטוס בתרגיל שליטה מסובך ביותר. כעבור שבועיים זכה סרן עודד אברבנאל בצל"ש מידי דויד בן-גוריון, ראש-הממשלה ושר הביטחון דאז.

★★★

זרקה פצצות ביד

כבר אז היה אברבנאל מוחזקי הטייסים של חיל-האוויר. הצבר התלאיביב, ב"ר הגימנסיה הרצליה, החל לעסוק בטייס בגיל צעיר ביותר. ב"ר, 1939, בהיותו תלמיד הכיתה החמישית, נרשם לחוג התעופה ש"פעל בין כתלי הגימנסיה. ב"ר 1942 עבר קורס דאיה, הצליח להשיג ש"א ארץ-ישראלי, עליו שמר עד להקמת ה"מדינה. ב"ר 1944 הצטרף לקלוב התעופה ה"ישראלי. ניסה להתגייס לחיל-האוויר המלכותי ה"בריטי, אולם נידחה כיוון שהמלחמה עמדה להסתיים. אחרי שנת שירות כנוטר במשרתת הישובים, יצא לארצות-הברית ל"מוד מדיע"ה-מדינת באונוברסיטת קולומביה. כאשר הוכרו על הקמת מדינת-ישראל, נטש אברבנאל את לימודיו, הצטרף לקורס מיוחד לטייסים ארץ-ישראליים, שאורגן ב"ארצות-הברית ביוזמתו של תדיו קולק, דיא הגיע ארצה כטייס מוסמך ביום שבו עזב החייל הבריטי האחרון את הארץ. יצא מייד לפעולת הפצצה על רמלה ולוד, כשהוא

רבעה בטייסים לתלאיביב, ל"כיוון אחד" ביקש הגבר מסוכה-ה"נסיעות האיתלקי ברומא. לא היה דבר בלתי רגיל בבקשה. הסוכן הוציא את הכרטיסים, כתב עליהם אל"על טיסה 426 — המראה 2345 מנמל-התעופה פומיצינו, וקיבל את הכסף. "מה הכתובת שלכם?" שאל האישי, "במיקרה שנרצה להור" דיע על ימכר בהמראה?" האישי מסר שם של בית-מלון ברומא.

★★★

טיסה 425 מלוד לרומא היא טיסה קצ"רה ושיגרתית. היא יוצאת ביום שני ב"4.30 אחר-הצהריים, מגיעה לרומא בשמונה בערב שעות מקומי, וכעבור שלוש שעות היא חוזרת ללוד, כטיסה 426.

ביום שני זה הגיע הקברניט עודד אברבנאל לרומא באיחור קל. במיסעדת הנמל המתניה ארוחת-ערב טובה, והוא ישב עם אנשי-הצוות לטעום את ליבו, עד שיבוא ה"זמן להמריא בחזרה הביתה. בינתיים סיפלו אנשי צוות-הקרקע במטוס, תידלקו אותו, ניקו אותו והמתינו לנוסעים. בשעה עשר בערך החלו הנוסעים מגיעים. מטוס-הענק עמד להמריא כמעט-ריק: 38 נוסעים בסך-הכל. לפקיד האיתלקי, שלידי דל"פק אל"על בנמל פומיצינו, היה זמן לתת

בעתים

מכריחים אותי לנחות באלג'יר, האחרונות שנקלטו בנמל-התעופה לוד, ש"עמד בקשר עם טייס אל"על, עודד אברבנאל, בדרכו מרומא ללוד.

אברבנאל (43), אחד החתיקים בקברניטי אל"על, הוא גם אחד הטייסים המפורסמים ביותר של חברת התעופה הלאומית. לפני שנתיים היה מעורב במה שהפך כמעט ל"תקרית בינלאומית: כאשר הטיס מטוס אל"על לחיפה, חצה בטעות את הגבול ההונגרי. הוא נחלץ בקושי משני מטוסי מיג הונגריים שניסו לירות. לאחר התקרית זו נערך כה חקירה, בה יצא אברבנאל זכאי.

עודד אברבנאל הוא אחד משני החיילים בתולדות הצ"ל, שזכו מאז קום המדינה פעמיים בצ"ל"ש. את הצ"ל"ש הראשון קיבל בשנת 1950, כאשר הטיס דקוטה, שעמד ל"הצניח צנחנים במיפגן צניחה. לאחר שראשוני ני הצנחנים קפצו מהמטוס, הרגיש עודד בדתך מודר בהגה המטוס, הסתבר שאחד ה"צנחנים, גורגי פרלוס, נשאר תלוי במיצנחו על ציר הגלגל האחורי, המיפגן נפסק ועודד שינה את כיוון הטיסה שלו אל הים, כדי לנסות לחלץ את הצנחן המרפפר באחור. כאשר היה המטוס מעל הים, הצליח ה"משלה, שמאל רפאל, להטיל עוגן הצלה אל גורגי, וכל הצנחנים שנותרו במטוס ניסו למשוך אותו פנימה. הניסיון נכשל. אז עשה ה"ינסיון הצלה מסוג אחר. הוא כיבה את ה"שמאלים של הדקוטה. בצד הדלת, והנחית בכך את הדף האחורי בצד זה. עליידי המשכת פעולתו של המדחף הימני נדחף הצנחן התלוי אל עבר הדלת. אולם גם אז לא הצליחו למשכו פנימה. אברבנאל הפחית את מהירות המטוס עד למינימום, תוך סכנה של איבוד גובה. רק אז, כשהמטוס היה בגובה של 500 רגל, הצליחו הצנחנים במטוס למשוך את גורגי פנימה, כשכבר היה תלוי על מיחור אחד בלבד ממיצנחו. כל שאר המיתרים ניתקו.